

V J A R S P O L, s.r.o.

VÝROČNÁ SPRÁVA O HOSPODÁRENÍ ZA ROK 2022

Hlavným výrobným zameraním spoločnosti VJARSPOL, s. r. o. v roku 2022 naďalej zostalo poľnohospodárstvo, rastlinná a živočíšna prvovýroba. Spoločnosť hospodárila na výmere 2.597,19 ha, z toho je 1.282,22 ha ornej pôdy a 1.314,97 ha trvalých trávnych porastov, čo predstavuje 49 percentné zornenie. Z celkovej pôdy je vo vlastníctve spoločnosti v súčasnosti 59 ha p. p., to znamená, že prevažná väčšina pôdy je prenajatá a to od SPF 2.055 ha a od fyzických osôb momentálne 793 ha, s ktorými máme uzatvorené nájomné zmluvy. Za prenájom poľnohospodárskej pôdy sme v roku 2022 vyplatili nájomné v hodnote 32.882,35 €.

Poľnohospodárska pôda obhospodarovaná spoločnosťou VJARSPOL sa nachádza v severnej časti Hornonitrianskej kotliny, v katastrálnych územiach obcí Kľačno, Lazany, Malinová, Nitrianske Pravno, Solka, Vyšehradné, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Tužina, ktorým bola za hodnotený rok vyplatená daň z nehnuteľnosti vo výške 41.415,05 €.

Územno organizačná štruktúra v porovnaní s minulým rokom sa nezmenila, takže spoločnosť VJARSPOL, s. r. o. vykonávala svoju činnosť v piatich samostatných závodoch, z ktorých závody

- **01 MALINOVÁ**
- **02 NITRIANSKE PRAVNO**
- **03 TUŽINA**

sú závody s poľnohospodárskou výrobou rastlinnou a živočíšnou.

- **Závod 04 PV - 1** je zameraný na pridruženú výrobu so zámočnickou, opravárenskou činnosťou.
- **Závod 05 – Mäsozávod** – zabezpečuje porážku a spracovanie mäsa predovšetkým z vlastnej produkcie a v malom rozsahu i nakúpených zvierat.

Rastlinná výroba je orientovaná predovšetkým na pestovanie krmnej pšenice, trhovej plodiny repky olejnej a sladovníckeho ozimného jačmeňa, ale hlavne krmovín pre živočíšnu výrobu. Väčšinu tržieb podniku cca 71 % zabezpečuje živočíšna výroba a to hlavne z predaja kravského mlieka, alebo cez mäsozávod - z predaja mäsa HD a oviec. Chov hovädzieho dobytká a oviec je predurčený z vysokého zastúpenia TTP na celkovej výmere, ale aj z % zornenia poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sa produkuje dostatok vlastných objemových a jadrových krmív pre tieto chovy.

Začiatok roka 2022 nevyzeral práve priaznivo vzhľadom na potravinovú infláciu. Avšak neskôr ceny agrokomodít vyleteli do nových rekordných maxím, ako dôsledok ruskej invázie na Ukrajinu a začiatok vojny v tejto krajine, nakoľko tieto dve krajiny patria medzi svetových producentov obilnín a tvoria až tretinu svetového obchodu so pšenickou. Postupne počas roka ceny agrokomodít pozvoľne klesali.

Rast výrobných nákladov vplyvom vyšších cien krmných zmesí, energií a objemových krmív obmedzili produkciu mlieka v EÚ, čo malo za následok, že v druhej polovici roka 2022 začali rásť aj ceny surového kravského mlieka v EÚ ako aj na Slovensku. Slovenské ceny surového kravského mlieka v decembri 2022 kulminovali, pričom od januára 2023 začali znovu klesať.

Celkové zhodnotenie roka 2022 možno považovať za pozitívne. Do živočíšnej výroby boli nasmerované zvýšené podpory zo strany štátu, ktoré mali zmierniť negatívne dopady výpadku produkcie krmovín spôsobených extrémnym suchom a tiež dopady vysokých cien energií.

Koniec roka bol poznačený neschváleným štátnym rozpočtom a tým aj skorším uzatvorením štátnej pokladnice, čo sa prejavilo nevyplatením časti priamych podpôr, čo ovplynilo aj financovanie našej spoločnosti.

Tiež ku koncu roka 2022 rezonovala v agrosektore, ale aj v našej spoločnosti otázka nastavení novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ na nové programovacie obdobie 2023 až 2027. Z dostupných zdrojov konštatujeme, že podmienky, ktoré bude potrebné plniť na prijatie podpôr sú značne nezrozumiteľné a komplikované.

Nadalej tiež pretrvávajú problémy s nedostatkom pracovných síl a vysokej fluktuácie zamestnancov v spoločnosti. Ľudia nemajú záujem o prácu v poľnohospodárstve, najmä v živočíšnej výrobe.

RASTLINNÁ VÝROBA

Náročný rok charakterizuje aj priebeh klimatických zmien na našom území s dosahom na výrobu potravín a krmív pre živočíšnu výrobu. Na základe meraní bol rok 2022 5. najteplejší od roku 1931, pričom teploty v strednej Európe počas leta boli najvyššie v histórii meraní. Zároveň bol zaznamenaný najnižší úhrn zrážok od roku 1890. Tieto skutočnosti mali negatívny vplyv na produkciu rastlinnej výroby.

Zlé časové rozmiestnenie zrážok a vysoké teploty sa prejavili aj pri výrobe konzervovaných krmív z viacročných porastoch tráv, trvalých trávnych porastov a lucerien. Produkcia z prvých kosieb bola priemerná, nakoľko porasty využili zimnú vlahu, ale produkcia hmoty z ďalších kosieb, kde porasty trpeli suchom, bola nekvalitná a veľmi nízka.

Faktor sucha sa negatívne prejavil na porastoch kukurice na siláž, hustosiatych obilninách a repke ozimnej. Niekoľkomesačný boj s následkami extrémneho sucha vyústil do odškodnenia za tieto mimoriadne straty, ktoré boli vyplatené ešte do konca kalendárneho roka 2022.

V roku 2022 najvyšší podiel v oševnom postupe spoločnosti VJARSPOL mali obilniny, čo predstavovalo 33 %. Ďalej nasledujú krmoviny na ornej pôde ako lucerna, ďatelino a lucerno trávne miešanky, trávny na ornej pôde s podielom 27 %. V oševnom postupe v roku 2022 sa kukurica podieľala 25 %, ďalej nasleduje repka ozimná s podielom 15 %.

Produkcia zrna z husto siatych obilnín činila 1.832 t a to je v porovnaní s minulým rokom pokles o 33 t. Pri výmere obilnín 425 ha a priemernej úrode 4,31 t.ha⁻¹ sme zaznamenali pokles o 0,01 t.ha⁻¹. Pšenicu ozimnú sme pestovali na výmere 308,91 ha a dosiahli úrodu 3,519 t.ha⁻¹. Pšenicu jarnú sme v roku 2022 nepestovali. Plocha jačmeňa ozimného v roku 2022 predstavovala 116,09 ha pri úrode 6,417 t.ha⁻¹. Viac ako 84 % produkcie ozimného jačmeňa sa zrealizovalo v sladovníckej kvalite. Tržby za obiloviny vo výške 272.063,-- €, boli vyššie v porovnaní s minulým rokom o 97.120,-- €.

Repkou ozimnou sme obsiali 187,14 ha a dosiahli úrodu 2,928 t.ha⁻¹, čo predstavuje nárast oproti roku 2021 o 0,023 t.ha⁻¹. Na základe viacročných skúseností s výskytom vysokej zveri, ktorá počas zimných mesiacov poškodzuje porasty repky sme sa rozhodli zasiatú repku zabezpečiť vybudovaním elektrických ohradníkov.

Kukuricu sme zasiali na ploche 324,18 ha. V roku 2022 sme vykonali zber kukurice výlučne na siláž. Produkcia kukurice v zelenom bola 6456 t, čo predstavuje 19,915 t.ha⁻¹. Oproti roku 2021 došlo k nárastu o 6,547 t.ha⁻¹.

V roku 2022 sme vyprodukovali takmer 12.000 t zelenej hmoty z viacročných porastov ďatelino a lucerno tráv, tráv, lucerien a jednorokných krmovín a trvalých trávnych kultúr, ktorá sa použila na výrobu konzervovaných krmív. Výroba sena z TTP tvorí veľkú a neoddeliteľnú súčasť krmovínovej základne našej spoločnosti. V roku 2022 sme dosiahli produkciu 1 193 t lúčneho sena, čo predstavuje pokles oproti roku 2021 o 872 t.

Celkové tržby za výrobky rastlinnej výroby v roku 2022 dosiahli hodnotu 570.128 €, čo je o 162 643 € viac ako v minulom roku. Tento nárast tržieb je spôsobený najmä

zvýšenými trhovými cenami za obilniny a olejninu. V roku 2022 bola realizačná cena za repku ozimnú 643,-- € za t, čo predstavuje nárast o 58 % oproti roku 2021. Realizačná cena jačmeňa ozimného v roku 2022 bola 350,-- € za t, čo predstavuje nárast o 118 % oproti roku 2021. Takisto cena pšenice sa zvýšila o 78 % oproti predchádzajúcemu roku.

ŽIVOČÍŠNA VÝROBA

Živočíšna výroba svojím najväčším podielom na celkovom objeme tržieb je naďalej hlavným odvetvím a predmetom činností firmy, na čo nás predurčujú aj pôdno – klimatické podmienky.

Celkové tržby za kravské mlieko, vrátane drobného predaja dosiahli v roku 2022 1,177.495,46 €, čo predstavuje 56 % z celkového objemu tržieb.

Celková dodávka vrátane drobného predaja mlieka v roku 2022 stúpila o 141 169 litrov, pričom priemerná realizačná cena sa stúpila na 0,451 €/l. Pri celkovom objeme 2.593.640 litrov a priemernom stave dojníc 452 ks, tržby v porovnaní s minulým rokom vzrástli o 321.791,- €. Pozitívny vplyv na produkciu mlieka má zlepšený zdravotný stav končatín dojníc, kontrola reprodukcie, včasná inseminácia, úprava kŕmnych dávok a presúvanie zvierat medzi sekciami a pod.

V chove mladého dobytká sme dosiahli celkový hmotnostný prírastok v kategóriách telce do 6 mesiacov 0,639 kg/deň, jalovice do 1 roka 0,700 kg/deň a jalovice do 2 rokov 0,937 kg/deň. Vplýva na to častá zmena ošetrovateľov, ale predovšetkým chýbajúci kŕmny voz na miešanie TMR (kompletnej zmiešanej kŕmnej dávky). V chove mladého dobytká v kategóriách býky do 1 roka a býky do 2 rokov sme dosiahli celkový hmotnostný prírastok len 0,691 kg/deň. U tejto kategórie je nutná rekonštrukcia maštale. V stave v akom sa nachádza nedokážeme vytvárať hmotnostné a vekové skupiny, čo má zásadný vplyv na hmotnostný prírastok.

V chove oviec pri priemernom stave bahníc 338 ks sme v hodnotenom roku vyrobili 2.233,925 kg ovčieho syra a 16.657 litrov ovčieho mlieka, z čoho tržby za všetky ovčie výrobky dosiahli 33.749,54 €, t. j. o 6.486,94 € menej než v minulom roku.

Produkcii ovčieho mlieka ovplyvňujú rôzne faktory ako dĺžka ovčiarskej sezóny, počasie, počet dojených bahníc, zdravotný stav stáda a tiež priemerný vek stáda. V roku 2022 zníženú produkciu mlieka negatívne ovplyvnilo počasie, veľké sucho bez zrážok. Tržby nepokrývajú ani náklady na celoročné mzdy 4 pracovníkov, vrátane odvodov. I napriek tomu s ich chovom budeme pokračovať pre ich druhotný význam a to je spásanie nedostupných plôch a udržiavanie krajiny tvorby.

Celkové tržby za živočíšnu výrobu v roku 2022 dosiahli hodnotu 1.211.245,-- €, čo je o 315.004,-- € viac v porovnaní s minulým rokom. Čo je spôsobené predovšetkým vyššou cenou surového kravského mlieka.

EKONOMIKA

Rok 2022 bol pre našu spoločnosť mimoriadne náročným rokom. Vo veľmi krátkej dobe sme museli čeliť faktorom, ktoré sme dovtedy nepoznali. Doznievali dôsledky celosvetovej pandémie koronavírusu a vo februári sa začala vojna na Ukrajine s obrovským globálnym vplyvom na potravinovú bezpečnosť a na vývoj cien. Spoločnosť VJARSPOL, s.r.o sa musela vyrovnáť so skokovým nárastom cien vstupov (hnojivá, osivá, chémia).

V roku 2022 spoločnosť VJARSPOL, s. r. o. dosiahla nasledovnú úroveň ekonomických ukazovateľov, hodnoty majetku a zdrojov ich krytia.

Celková hodnota majetku na strane aktív vo výške 3,291.912,-- € (rok 2021 3,662.481,-- €) nám klesla v porovnaní s minulým rokom o 370.569,-- €, hlavne v dôsledku poklesu neobežného majetku o 221.153,-- € (predaj stavieb, samostatne hnuteľných vecí), pričom obežný majetok poklesol o 149.456,-- € (krátkodobé pohľadávky- nevyplatené dotácie – 92.455,-- €, ako aj zostatok na finančných účtoch bol o 120.556,-- € menej ako v predchádzajúcom roku).

Hodnoty jednotlivých položiek neobežného a obežného majetku sú zachytené v nasledovnej tabuľke:

	2022	2021	Rozdiel r. 2022 - 2021
Neobežný majetok = DHM	1,568.885	1,790.038	-221.153
Z toho: Stavby	1,171.356	1,303.902	-132.546
Samost.hnutelné veci	58.934	98.382	-39.448
Zákl.stádo a zvieratá	145.832	196.554	-50.722
Pozemky	192.763	191.200	+1.563
Obežný majetok	1,718.210	1,867.666	-149.456
Z toho: Zásoby	794.428	802.035	-7.607
Materiál	34.813	32.949	+1.864
Nedokončené výr.	214.786	179.114	+35.672
Výrobky	292.335	337.624	-45.289
Zvieratá	251.683	252.141	-458
Krátkodobé pohľadávky	910.020	931.313	-21.293
- z toho z obch.styku	114.224	52.442	+61.782
Daňové pohľad.a dotácie	785.216	877.671	-92.455
Finančné účty	13.762	134.318	-120.556

Poznámka: Neobežný majetok je zároveň aj Dlhodobý hmotný majetok, keďže Dlhodobý nehmotný majetok nemáme.

Hodnota vlastného imania v roku 2022 dosiahla 1,066.994,-- €. Jeho nárast v porovnaní s minulým rokom o 197.818,-- € bol spôsobený najmä poklesom krátkodobých záväzkov – bežné bankové úvery o 528.381,-- €.

Celkový objem záväzkov v porovnaní s minulým rokom poklesol o 520.850,-- €, keď ich absolútna hodnota k 31. 12. 2022 dosiahla 1,664.026,-- € (predchádzajúci rok 2021 2,184.876,-- €). Pokles celkového objemu záväzkov bol spôsobený hlavne poklesom bežných bankových úverov, ktoré sa znížili o 528.381,-- € na úroveň 821.411,-- €. V roku 2021 bola spoločnosť nútená požiadať o prekleňovací úver s čerpaním 300.000,-- € v mesiaci december 2021, z dôvodu nevyplatenia dotácií z jednotnej žiadosti do konca roka 2021.

Záväzky z obchodného styku vo výške 276.737,-- € vzrástli oproti minulému roku o 108.733,-- €. Nižšie dlhodobé, krátkodobé výnosy budúcich období sa odrazili v poklese časového rozlíšenia o 47.537,-- € na úroveň 560.892,-- €.

Čistý obrat, definovaný ako výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav, spoločnosť VJARSPOL za rok 2022 dosiahla 2,391.879,-- €, čo predstavuje nárast v porovnaní s minulým rokom o 430.599,-- €.

VÝNOSY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU v roku 2022 dosiahli celkovú hodnotu 3,642.587,-- €. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku dosiahli nárast o 450.018,-- €. Hlavný podiel na ich náraste majú tržby z predaja vlastných výrobkov, ktoré dosiahli hodnotu 1,979.266,-- €, pričom v roku 2021 to bolo 1,522.039,-- €.

V porovnaní s rokom 2021 vo výnosových položkách sme zaznamenali mierny nárast tržieb z predaja tovaru o 3.515,-- €, ale zároveň pokles u aktivácie o 87.353,- - € na hodnotu 200.852,-- €.

Tržby z predaja vlastných výrobkov nám narástli o 457.228,-- €, z dôvodu nárastu tržieb za výrobky ŽV o 315.004,-- € a nárastu tržieb za výrobky RV o 163.492,-- €, avšak zároveň došlo k miernemu poklesu tržieb mäsozávodu o 9.027,-- €, ako aj poklesu tržieb za predané zvieratá o 11.363,-- €. Zníženie zápornej hodnoty zmeny stavu vnútropodnikových zásob o 64.847,-- € ovplyvnilo jej celkovú hodnotu na úroveň – 98.865,-- €.

NÁKLADY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU dosiahli v hodnotenom roku 3.277.620,-- €, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o – 389.026,-- €.

Z nákladových položiek sme najväčší nárast zaznamenali v Spotrebe materiálu, energie a ostatných neskladovaných dodávok a to o 449.645,-- €, ktoré tak dosiahli hodnotu 1,358.364,-- €. Takisto došlo k nárastu nákladovej položky Služby o 51.389,-- € a to na úroveň 340.351,-- €.

Prehľad spotreby jednotlivých druhov materiálu a energie je obsiahnutý v nasledujúcej tabuľke:

Druh	Rok 2022	Rok 2021	Rozdiel 2022 - 2021
Spotreba nakúpených osív	89.475	78.351	11.124
Spotreba nakúpených hnojív	206.908	81.978	124.930
Spotreba chemických ochranných látok	96.869	80.806	16.063
Spotreba náhradných súčiastok	95.151	66.806	28.345
Spotreba PHM	288.917	211.936	76.981
Spotreba energie, plynu, vody	221.903	118.263	103.640
Spotreba nakúpených krmív a stelív	74.018	35.533	38.485
Spotreba liekov	24.249	25.817	-1.568
Spotreba nakúpených komponentov do KZ	125.292	95.296	29.996
Spotreba ostatného materiálu (hutný mat.)	84.126	73.414	10.712

Z rozdielu VÝNOSOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU a NÁKLADOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU nám vychádza **VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI**, ktorý za rok **2022** dosiahol kladnú hodnotu **+ 364.967,-- €**, čo predstavuje **nárast** oproti minulému roku o **60.992-- €**.

Z dôvodu nárastu Nákladových úrokov **došlo k zhoršeniu HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH ČINNOSTÍ** o **2.868,-- €** na zápornú hodnotu **- 22.958,-- €**.

Výslednicou **VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI** a **VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ** je **CELKOVÝ VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE po zdanení vo výške : + 257.684,-- €**.

Kladný výsledok hospodárenia za účtovné obdobie bol spôsobený najmä zvýšením tržieb z predaja vlastných výrobkov, ktorého hodnota dosiahla **1,979.266,-- €**, čo predstavuje zvýšenie o **457.227,-- €** oproti predchádzajúcemu roku.

V roku 2023 vstúpi do platnosti Strategický plán SPP 2023-2027. Spoločnosť sa bude musieť popasovať s novými podmienkami na získanie priamych podpôr. Je predpoklad, že výrobné náklady sa neznížia ani v roku 2023. Čo môže viesť k utlmovaniu produkcie mlieka, ako aj iných agrokomodít. Vplyvom energetickej krízy sa v druhej polovici roka 2022 naštartoval agresívny rast úrokových sadzieb, ktorý bude pokračovať aj v roku 2023. Takisto extrémne vysoké ceny hnojív, ako aj ich dostupnosť v roku 2022, ovplyvní hektárové výnosy plodín.

V budúcom roku môžeme pravdepodobne počítať s recesiou vo vyspelom svete. To prinesie nižší dopyt a tým aj prirodzený tlak na nižší rovnovážny stav dopytu a ponuky. Tento faktor rozhodne o smerovaní cien poľnohospodárskych produktov v roku 2023. Takisto si nikto netrúfne predpokladať ako sa bude vyvíjať vojna na Ukrajine a ako to ovplyvní celosvetovú ekonomiku.

V Nitrianskom Pravne, 15. 5. 2023

Ing. Július Gašpír
konateľ spoločnosti